

ת"פ 22881/11/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 22881-11-18 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

לפני כבוד השופט שמאי בקר
המבקש:
פלוני
נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

המבקש על ידי ב"כ עו"ד מתן פרידמן

המשיבה על ידי ב"כ עו"ד צוריאל שגב

ה ח ל ט ה

בקשה לקבלת פיצוי בגין מעצר של מי שזוכה בדין לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: הבקשה ו - חוק העונשין, בהתאמה).

1. ביום 11.11.2018 הוגש כתב אישום נגד המבקש במסגרתו יוחסה לו עבירה של איזמים לפי סעיף 192 לחוק עמוד 1

העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 6.11.2018 בשעה 04:35 לערך, התקשר המבקש לעמותת ער"ן, ושוחח עם מתנדב מטעמם.

במהלך השיחה מסר המבקש למתנדב שהוא הגיע להחלטה נחושה "לגמור" את גרושתו, ולשם כך "שוחח עם עבריינים רציניים שיכולים לבצע את העבודה מאחר ואין לו מה להפסיד", ועוד הוסיף כי - "היה אדם נורמטיבי אך כיום הוא פרופסור לפשע".

2. המבקש נעצר למחרת, ביום 7.11.2018, לצרכי חקירה, עד ליום 11.11.2018, אז הוגש נגדו כתב האישום; בהמשך, ביום 30.1.2019 נעצר המבקש עד תום ההליכים.

3. ביום 5.12.2018 כפר המבקש באשמתו וטען כי הוא לא איים, אלא סיפר את "מה שעל ליבו" ומעבר לכך הוסיף גם כי "המלים הכתובות פה לא נאמרו".

4. לאחר ניהול המשפט זוכה המבקש, ביום 31.3.2019, מהמיוחס לו בכתב האישום (הכרעת הדין המשלימה נתנה ביום 31.4.2019).

5. ביום 30.10.2019 הוגשה הבקשה דנא; על פי האמור בה - "התובע הסביר יכול היה להבין בקלות יחסית את נסיבות התיק... ולהבין שהיסוד הנפשי איננו מתקיים בתיק דנא..."; עוד נכתב בבקשה, בין היתר, כי: "התביעה התנהלה בחוסר תום לב... התעקשות התביעה להגשת כתב האישום ומעצרו של הנאשם עם תום ההליכים איננה סבירה ואפילו ניתן לומר בזהירות הנדרשת לא פחות משערורייתית".

6. ביום 9.12.2019 התביעה הגישה את תגובתה לבקשת המבקש; התביעה טענה, בין היתר, כי תשובתו של המבקש לכתב האישום יצרה "פער עובדתי" שדרש ליבון, וממילא ההגנה לא טענה, אלא רק ב"שלב מתקדם" כי המבקש נעדר יסוד נפשי. התובע הדגיש עוד, כי הראיות והנסיבות שהיו בפני התביעה בזמן הגשת כתב האישום הצדיקו את הגשתו.

7. ביום 29.12.2019 הוגשה תגובת המבקש, וביום 27.5.2020 התקיים דיון בבקשת המבקש, במסגרתו חזרו הצדדים על עיקר עמדתם והשלימו קמעה בעל פה; המבקש מסר באותו דיון כי מעצרו החמיר את מצבו הבריאותי, שממילא אינו תקין.

8. לאחר שבחנתי את הבקשה, את הנסיבות הרלוונטיות, ושמעתי את הצדדים ואת המבקש עצמו, באתי לכלל מסקנה כי דינה של הבקשה להידחות.

9. סעיף 80 (א) לחוק העונשין קובע כך:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה... בסכום שייראה לבית המשפט...".

10. בית המשפט העליון התייחס במסגרת ע"פ 853/19 מור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 7.11.2019) לעילות המצוטטות לעיל, כך [1]:

"העילה הראשונה: 'אין יסוד להאשמה' - במסגרת העילה הראשונה נקבע כי יש לבחון באופן אובייקטיבי האם התשתית הראייתית שהונחה בפני התביעה הקימה 'סיכוי סביר להרשעה', כלומר האם 'תובע סביר וזהיר היה מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום' (ראו: עניין כהן, בפסקה 12). הרף שקבעה הפסיקה למבחן זה הוא מחמיר, כך **שיידרש להוכיח כי כתב האישום הוגש ללא בסיס, כלומר בשל זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה או אי-סבירות מהותית ובולטת** ... מטבע הדברים, ניתן לצפות כי הנסיבות החמורות שעליהן נסבה עילה זו אינן צפויות להיות שכיחות...".

העילה השנייה: 'נסיבות אחרות המצדיקות זאת' - עניינה של העילה השנייה הוא עוול שנגרם לנאשם שזוכה, הגם שמלכתחילה היה יסוד להגשת כתב אישום נגדו. בעיקרו של דבר, השיקולים הרלוונטיים לעילה זו הם בעיקר **הנזקים שנגרמו לנאשם והיקף הפגיעה בזכויותיו החוקתיות**... בהקשר זה הובהר כי העילה נוסחה באופן עמום במתכוון, על מנת להקנות לבית המשפט שיקול דעת רחב ביחס למכלול הנסיבות שעשויות לבוא בפניו...".

אין עילה לפיצוי המבקש

11. ראשית, אין המדובר במקרה דנא על אדם ללא רבב שהתקשר למוקד ער"ן בבקשה לעזרה, והמשטרה ככה סתם, Out of the blue, החליטה לחוקרו ולהעמידו לדין.

אדרבא: המבקש היה בעל עבר פלילי רלוונטי בעבירות איומים והטרדה, ולא סתם איומים והטרדה - אלא כלפי אותה הגרופה ממש שנזכרה בדברים המאיימים לכאורה שאמר למתנדב ער"ן, כאמור בכתב האישום. יתרה מזו: המבקש ריצה מאסר בפועל בגין מעשיו אלה, והוא השתחרר מבית הסוהר רק חודש טרם השיחה למוקד ער"ן, שהיא במוקד כתב האישום.

בנוסף, נגד המבקש היה תלוי ועומד מאסר על תנאי בגין העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, כתוצאה ממעשיו כלפי גרושתו.

12. טרם הגשת כתב האישום עמדו, איפוא, לנגד עיני התביעה, בין היתר, עברו הפלילי של המבקש (החשוד), יחד עם

עדות המתנדב שסיפר אודות ה"איומים" ששמע, לשיטתו.

פשיטא, כי הגשת כתב אישום בנסיבות אלה היא סבירה בהחלט.

13. שנית, על מנת לברר את שאלת אשמתו של המבקש, התחייבה שמיעת ראיות; התביעה לא היתה יכולה לקבוע מראש וטרם ניהול המשפט, כי המבקש נעדר יסוד נפשי, כפי שנקבע בהכרעת הדין, או אף כי קיים ספק בהתקיים היסוד הנפשי אצלו.

הכרעת הדין המזכה התבססה, בין היתר, על נסיבות שיחתו של המבקש עם המתנדב, ניתוח תוכן השיחה (כפי שעלה מעדותו של המתנדב), עיתוי ה"איום" במהלכה, ועוד. חלק ניכר מהדברים שנאמרו באותה השיחה יכולים היו בהחלט להתפרש לכאן או לכאן.

רק לאחר בירור הדברים לעומק, במהלך ניהול ההוכחות, ניתן היה לקבוע ממצאים עובדתיים, אשר לאורם עלתה המסקנה כי לא הוכח כדבעי קיומו של היסוד הנפשי הנדרש לעבירת האיומים אצל המבקש.

למעלה מן הצורך אוסיף עוד, כי אף על פי פסיקת בית המשפט העליון בבש"פ 749/19 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3.2.2019), פסק דין שעליו הסתמך בית המשפט לעת זיכויו של המבקש, בין היתר, נקבע כי שאלת התגבשותו של היסוד הנפשי בעבירות איומים שנעברו לכאורה במהלך קבלת טיפול נפשי תיבחן בכל מקרה לגופו. במילים אחרות, אין "כלל פסיקתי" שלפיו כל אמירה העלולה להתפרש כאיום לכאורה שנמסר באוזנו של מטפל הוא חף מכוונה פלילית; כל מקרה - לגופו שלו.

14. לא זו אף זאת. המבקש כפר בחלק מעובדות כתב האישום, וטען כי האמירות שתוארו שם כלל לא נאמרו על ידו; גם מטעם זה לא היה מנוס מלקיים משפט, על מנת לברר - ראשית חוכמה - מה היו העובדות לאשורן.

15. שורה תחתונה, שלא רק שהיה גם היה יסוד להאשמת המבקש, אלא שהתביעה פעלה באופן סביר.

16. לא ראיתי "נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצויים" למבקש, אף לא אחת כזאת. התביעה התנהלה באופן תקין וראוי, כאמור, ולא מצאתי להתייחס לשלל טענות המבקש בדבר התנהלותה הקלוקלת של גרושתו, לשיטתו, ועוד טענות רבות מן הגורן ומן היקב, שאין בינן ובין נסיבות המצדיקות מתן פיצוי ולא כלום.

17. אשר על כן, הבקשה נדחית.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 45 ימים.

ניתנה היום, י"ח סיוון תש"פ, 10 יוני 2020, בהעדר
הצדדים. המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים
בבקשה.

[1] כל הדגשה בכל ציטוט בהחלטה זו - היא שלי, ש.ב.